

Lars Emil Bolts prædiken 1. søndag efter helligtrekonger

Taler

Lars Emil Bolt
Sognepræst

Dato

12. januar 2025

Sted

Lillerød Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 2, 41-52

- 1 Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Hvert år tog Jesu forældre til Jerusalem til påskefesten. Også da han var blevet tolv år, drog de derop, som det var skik ved festen.

5

Da påskedagene var omme, og de skulle hjem, blev drengen Jesus i Jerusalem, uden at hans forældre vidste det. I den tro, at han var i rejsefølget, kom de en dags rejse frem og ledte efter ham blandt familie og bekendte. Da de ikke fandt ham, vendte de tilbage til Jerusalem for at lede efter ham dér; og efter tre dage fandt de ham i templet, hvor han sad midt blandt lærerne, lyttede til dem og stillede dem spørgsmål.

10

Alle, der hørte det, undrede sig meget over hans indsigt og de svar, han gav. Da forældrene fik øje på ham, blev de slået af forundring, og hans mor sagde til ham: »Barn, hvorfor gjorde du sådan mod os? Din far og jeg har ledt efter dig og været angstelige.« Men han sagde til dem: »Hvorfor ledte I efter mig? Vidste I ikke, at jeg bør være hos min fader?« Men de forstod ikke, hvad han sagde til dem.

15

- 20 Så fulgte han med dem tilbage til Nazaret, og han var lydige mod dem. Hans mor gemte alle ordene i sit hjerte. Og Jesus gik frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker.

25

Lad mig begynde med at ønske jer alle et godt nytår! Ja, jeg ved godt, at det nu allerede er et par uger siden, men tænk jer bare engang: præsten har i år fået lov til at holde juleferie! Og fordi jeg altså var på juleferie, så har jeg heller ikke haft

muligheden for at mødes med jer og ønske jer alle et godt nytår. Så her kommer den lige igen: godt nytår!

30 Se, jeg har glædet mig til at skulle holde denne for mig årets første prædiken. Ambitionen er selvfølgelig at komme godt fra start, og med spænding fandt jeg derfor i løbet af ugen dagens tekster frem, så jeg kunne gå og fundere lidt over dem. Og hvilken maveplasker det blev for mig!

35 Normalt, når man kigger en given søndags tekster igennem, så er der nemlig en ret klar og lige til rød linje, der går igennem alle 3 tekster. Handler det om Gud Far, Gud Søn eller Gud Helligånd? Handler det om tilgivelse, dom eller frelser? Skal vi forsvare vor næste, eller skal vi hellere forsvare Guds ord eller Hans hus? Ja, temaet plejer næsten at give sig selv, fordi teksterne passer sammen i indhold
40 og tema.

Men teksterne til 1. søndag efter trinitatis i første tekstrække, som er dem der hører dagen i dag til?

45 Hold da op for en udfordring!

Vi lægger hos salmisten ud med det, jeg vil tillade mig at kalde et rigtigt ”Halleluja-skrift”! Store flotte lovprisningsgloser om Gud Herren og intet andet. Bare hør begyndelsen endnu engang: ”Hvor er din bolig vidunderlig,
50 Hærskares Herre! Min sjæl fortæres af længsel efter Herrens forgårde, mit hjerte og min krop råber efter den levende gud.”

Forestil jer så bare, at det var en pige og ikke Herren, salmisten havde skrevet disse ord til, så er det jo lige før man begynder at blive rød i kinderne.

55 Herefter, så er det Paulus tur, og det så kendte og brugte billede fra romerbrevet om, at vi alle er lemmer på Kristi legeme, og at vi derfor ikke skal gå med urealistiske tanker om os selv, men bruge vores forstand og evner efter det mål, Gud har givet os. Det er jo noget helt, helt andet, og – vil jeg tillade mig at sige –
60 reelt teologisk, i forhold til salmistens kærestebrevsskriveri.

Sidst, men ikke mindst, så hører vi i dagens evangelie den lille, men for enhver forælder angstprovokerende, fortælling om, hvordan den kun 12-årige Jesus bliver væk fra sine forældre – hvilket i øvrigt er sidste gang, vi hører noget som

helst om Josef – hvorfor forældrene så bliver nødt til at løbe storbyen Jerusalem rundt for at finde ham igen. Og hvor finder de ham? I templet, hos sin Far, belærende lærerne.

- 70 Ja, det er de tre tekster, og derfor tillader jeg mig at spørge jer, kære menighed:
Kan I finde den røde tråd i disse tre tekster? Kan I finde den store
sammenhæng? Jeg havde i hvert fald svært ved det.

- Det vil sige, jeg havde i hvert fald svært ved det, indtil jeg, som også Paulus råder
75 os til i dagens epistel, undlod at have for høje tanker om mig selv og din illusion
at jeg selvfølgelig skulle knække nødden alene, og i stedet forhørte mig hos mine
gode kolleger i sognegården: Kan DU se sammenhængen mellem disse tre
tekster?

- 80 Og ja, det kunne de heldigvis, for hvis I ikke var klar over det, så er det nogle
smadderdygtige folk, vi er så heldige at have ansat her i kirken. Og løsningen,
den kom i form af en tragt – eller en kegle – eller en trekant, hvad vi nu end skal
kalde det. Ved I hvad, vi bruger madpyramiden som billede, den kender vi nok
alle sammen.

- 85 Og sætter vi dagens tre tekster ind i denne pyramide, så får vi faktisk intet
mindre end opskriften på, hvordan troen MÅ være, hvis den skal slå rod i os.

(Kunstpause)

- 90 Jeg kan godt fornemme, at jeg lige bliver nødt til at forklare mig.

- Nederst i madpyramiden – fundamentet alt det andet hviler på, og det vi ikke
kan klare os uden – der finder vi de madvarer, der måske ikke bliver efterspurgt
95 oftest af det typiske barn, men som vi alle alligevel har brug for som basen i
vores kost. Grøntsager, mørkt brød, ris, kerner, gryn, rodfrugter osv.

- Skar vi hele dette lag ud af vores kost, så kunne vi simpelthen ikke klare os, for –
for at sige det igen – det er dette lag, alt andet hviler på.

- 100 I relation til dagens tre tekster, der finder vi her den gammeltestamentlige lektie
fra salmernes bog. Ja, jeg har allerede været lidt hård og fræk over for teksten, og
ja, jeg syntes ikke det er de dybeste vers fra salmernes bog – men ikke desto

105 mindre, så siger linjerne i sin glædesrus alligevel noget om, hvordan troen MÅ
være, for dette ér et kærlighedsdigt til Herren – og uden kærlighed til Herren,
ingen tro. Uden den taknemmelighed og lykke, teksten udtrykker, så ér der
ingen tro, for hvis man ikke glædes og vil kendes ved Herren – hvis man ikke
110 kan finde lykken, i alt dét der er skabt og givet os, og hvis man ikke kan sætte sin
lid til, at Herren vor Gud er dén, der kan magte alt det, vi mennesker ikke kan,
så er der ikke basis for, at troen kan leve og gro.

Ligesom det lidt halvkedelig rugbrød og de tørre havregryn på nederste etage i
madpyramiden, så ér den kærlighed og tiltro, vi hos salmisten møder,
115 fundamentet for alt dét, der kan bygges ovenpå.

Og nu kommer vi så til dagens anden tekst.

Kigger man på mellemetagen i madpyramiden, så finder man nemlig alt dét, der
120 gør den nederste etage spiselig. Vi finder frugten, der ikke bare indeholder de
vitaminer, vi har brug for, men også smager sødt.

Vi finder det lyse brød, der ikke kun spises for næring men for den gode smag.
Vi finder mælkeprodukter – mælk, yoghurt, smør – alle de ting, der supplerer
125 og opløfter det brugbare og basale fra madpyramidens nederste lag.

Og på samme måde er det med det stykke, vi hørte fra epistlen til romerne. For
umiddelbart er der langt fra salmistens jubel til apostlens formaning, men den
jubel – den tro og glæde ved Gud, der berettes om i stykket fra salmernes bog,
130 det er dét fundament, der hos Paulus skal bygges videre på.

For først når troen har indfundet sig, hvor stor eller lille den så end måtte være,
så kan vi gøre os klar til at handle på den. Først når vi har erkendt, at der ér en
Gud, kan vi begynde at se os selv i den verden han har skabt til os – i den rolle,
135 han har skabt os til.

Først når vi kender Gud, kan vi kende den plads, vi skal udfylde i hans værk og i
hans legeme, om vi så end skal fungere som det bankende hjerte, den skarpe
hjerne eller den udsatte og tilsyneladende helt overflødige lilletå.
140

Hvad vi så skal gøre med den vished vi får, når vi ved om vi er et hjerte, en hjerne
eller en lilletå, det bevæger vi os nu op på den øverste etage i madpyramiden for

at kigge på.

145

Her oppe i højden, der finder vi alt det, der for alvor gør det sjovt at spise. Det er måske ikke det vi sundhedsmæssigt har bedst af – de røde bøffer, frikadellerne, æggekagen, sukkersagerne og den kolde fadøl – men, for mit eget vedkommende i hvert fald, så er det alligevel disse ting, der gør det værd overhovedet at spise.

150

For ja, rugbrødet kan da sagtens spises som det er – det tager ingen skade af. Men smøres der lidt smør på fra den mellemste etage, så stiger smagsværdien enormt. Og puttes der så ovenikøbet lidt på fra pyramidens øverste etage – f.eks. et par skiver flæskkesteg, lidt rødkål og nogle syltede agurker – så er vi pludselig i en helt, helt anden liga, hvor der ikke bare er tale om føde, men et måltid.

155

På samme måde er det altså med dagens evangelietekst, der står som kulminationen på denne tekstmæssige madpyramide. For vi har fået slået fast, at troen på Gud må være udgangspunktet. Vi har også været forbi, hvordan vi må krydre denne tro med erkendelsen af, at vi har en rolle at spille – at vi må gøre noget, som et af lemmerne på Kristi legeme.

160

Men hvad er det så, vi skal gøre?

165

Jo, det skal jeg sige jer: Vi skal gøre præcis som det 12-årige Jesusbarn gjorde, da han – til gru og skræk for sine forældre – stak af. Vi skal søge vores himmelske far – det er den ene ting – og så skal vi lytte – det er den anden.

170

Vi skal søge Gud – og vi skal lytte til, hvad han har at fortælle os. Det var dét, den 12-årige Jesus gjorde i templet, og det er dét, vi bør gøre, kære menighed, hvis troen skal slå rod og leve i os. Søg Gud – og lyt til alt dét, der bliver os fortalt.

175

Ligesom den øverste etage i madpyramiden er den mindste, så virker dette element af troen også som det mindste vi kan gøre – at søge Gud og lytte til, hvad han vil sige os. Men som tilfældet også er med maden, så kan selv det mindste gøre den største forskel.

180

For det er godt at have sin tro på Gud. Det er grundlaget. Det er også godt at vide, at vi alle har en rolle at spille og ikke skal bære kirken alene. Men kun ved rent faktisk at søge Gud aktivt – og kun ved at lytte til det, Han vil have af os,

får troen i sandhed mulighed for at leve.

185 Og sådan blev dagens tre meget ulige tekster forhåbentlig bundet sammen. Men hvis du stadig sidder og undrer dig over, hvad det så ér, Gud vil have af os – ja, så kan du jo passende komme her i kirken på årets resterende søndage – så skal vi nok hjælpe dig med at lytte. Og når vi så om et år igen kan ønske hinanden et godt nytår, så kan vi starte fra bunden igen.

190

Lov og tak og evig ære være dig, vor Gud, Fader, Søn og Helligånd. Du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen!

195 Lad os alle bede:

Herre vore Gud, Himmelske Far

Med nyt håb og nyt mod kommer vi til dig, i troen på at dette kan blive året, hvor vi forstår, hvad du ønsker af os og hvad vores rolle i dine planer er. Alt for
200 ofte har vi travlt med at kravle op på piedestaler, men lær os i stedet at ydmyge os, så vi kan se, at også små ting vi gør i dit navn, kan gøre en stor forskel for andre.

205 Vær med alle syge og ensomme, og trøst enhver der sørger.

Beskyt enhver, der må flygte på grund af troen på dig, og bevar din kirke, hvor end på jorden den står og lad dette blive året, hvor troen på dig må blomstre i folkenes hjerter.

210

Hold din skærmende hånd over vor regent, Kong Frederik, og hele hans hus.

Værn om vort land, vort folk og vort flag og skænk os alle, efter et kristent liv, den evige saligheds fred.

215

Amen!

220

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

225

Tags

1. søndag efter helligtrekonger, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lars-emil-bolts-praediken-1-sondag-efter-helligtrekonger>

230

235

240

245

250

255